

לר.

פרטיכל מס. (צ' / ג)

מישיבת ועדת חוקה, חוק ומשפט

שהתקיימה ביום ג' ד' בניסן תשי"א (10.4.1951) בשעה 11.00

נוכחו חברי הועדה:

- נ. ניר - היו"ר
- ב. איזנשטט
- ע. אסף
- י. בדר
- י. בורג
- י. בר-יהודה
- ד. בר-רב-האי
- א. ג'רג'ורח
- ב. צ. דינבורג
- ת. טובי
- ק. כהנא
- י. לם
- א. לנקין
- ש. מרלין
- א. פרמינגר
- ח. רוכין
- ח. שאג
- י. קליבנוב
- א. תבורי

מזמנים:

- פ. רוזן - שר המשפטים
- מר שקי - ממשד המשפטים
- א. ידין - "
- מר אלופי - " הפנים
- מר צילן - "
- אלוף משנה שוקן - ב"כ משרד הבטחון
- " " מויאל - "
- מ. פיימנטה - מחורגמן

היו"ר נ. ניר:

אני פותח את הישיבה.
 סדר היום: (א) קריאה שניה בחוק לקביעת יום
 הבחירות לכנסת השניה תשי"א-1951.
 (ב) חוק הבחירות לכנסת השניה.

נשמע דו"ח על ועדת המשנה שנבחרה לענין

חוק הבחירות לכנסת השניה.

ד. בר-רב-האי:

על ועדת המשנה הוטל למעשה התפקיד, להבטיח שחוק
 החסינות, אשר חלק מחברי הועדה רצו להצמידו לחוק
 יום הבחירות; שם לא מצא צורה אשר תבטיח שהוא יובא בפני הכנסת בזמן
 הקרוב ביותר; ז"א תוך השבועיים הראשונים לאחר פגרת הכנסת. למשרה זו
 הוחלט היום בוועדת הכנסת, שיעוד היום יתקיים הדיון הראשון על חוק החסינות.
 יו"ר הכנסת, בנוכחותו בוועדת הכנסת ובדבריו שם אישר,
 כי תוך השבועיים הראשונים לאחר הפגרא יועבר החוק להצבעה במליאה.
 הוא ציין כי העברת החוק תלויה רק בזה שועדת הכנסת תגמור להכין את
 החומר.
 הוחלט שתוך הפגרא תתכנס ועדת הכנסת לישיבה מיוחדת,
 כדי לסיים את הדיון בקריאה שניה בחוק החסינות; כמו כן הוסכם שהדיון
 ייעשה בצורה מקוצרת. ז"א שתירשמה הסתייגויות ללא ויכוחים.
 בעד ההצעות האלה הצביעו בוועדת הכנסת כל חברי
 מפא"י בוועדה, שקיבלו על עצמם לקיימן. בשם סיעתי הריני מודע כוח

זיו"ר נ. ניר :

לאחר הודעת מר בר-רב-האי, אני עובר להצבעה
על החוק לקביעת יום הבחירות לכנסת השנייה,
תשי"א-1951:

סעיף מס. 1

הבחירות
יום הבחירות. 1. / לכנסת השנייה יתקיימו ביום כ"ז בתמוז
תשי"א (30 ביולי 1951)

ה צ ב ע ה

סעיף מס. 1 נתקבל ללא התנגדות.

סעיף מס. 2

תחילת חוק. 2. חוק זה יכנס לתקפו יום אחד לאחר שחוק המעבר
לכנסת השנייה, תשי"א-1951, יכנס לתקפו.

אני מציע להשמיט את סעיף מס. 2.

בר-רב-האי :

ה צ ב ע ה

ללא התנגדות הוחלט להשמיט
את סעיף מס. 2.

אני מציע להוסיף: "שר הפנים ממונה על ביצוע
חוק זה".

נ. בדר :

ה צ ב ע ה

בעד התוספת 8 -
נגד 3 -

ה הצעה נתקבלה

החוק לקביעת יום הבחירות לכנסת השנייה, תשי"א-1951 נתקבל בשינויים
הנ"ל.

זיו"ר נ. ניר :

אנו עוברים לדיון כ"חוק הבחירות לכנסת השנייה,
תשי"א-1951:

סעיף מס. 1 כל אדם

- (1) שביום כב' בסבת תשי"א (31 בדצמבר 1950) היה בן
18 או מעלה, הזכות
לבחור
- (2) וביום כג' באדר א' תשי"א (1 במרץ 1951) היה רשום
כתושב במרשם התושבים לפי פקודת מרשם התושבים,
תש"ט - 1949, זכאי לבחור לכנסת השנייה, אלא אם
נכנס לישראל שלא כדין.

משרד הבטחון מוכן לוותר על הצעתו לסעיף זה.

זלוף משנה שוקן :

ברצוני להכניס תיקון אלטרנטיבי: "אלא אם נמצא בישראל כד"ן". (תקון זה שייך לסעיף 1(2)).

ח צ ב ע ה

בעד התיקון האלטרנטיבי - 5
נ ג ד - רוב

התיקון לא נתקבל.

ה ס ת י ג ג ו ת : לחבר הועדה בר-יהודה.

סעיף מס. 1(1)(2) - נ ת ק ב ל .

סעיף מס. 2

כל אדם שביום כב' בשבת חשי"א (31 בדצמבר 1950) היה כן 21 או מעלה ונתקיימו בו שאר התנאים המנויים בסעיף הקודם זכאי להבחר לכנסת השנייה.

חזכות להבחר

ת. טובי :

במקום "היה כן 21", אני מציע לכתוב: "היה כן 18".
יש כבר הסתייגות דומה ואצרף את הצעתך אליה.

היו"ר נ. ניר :

סעיף מס. 2 נתקבל

סעיף מס. 3

שופט מדינה אינו יכול להיות מועמד לכנסת השנייה.
לחבר הועדה בן-עמי.
סעיף מס. 3 נתקבל

ה ס ת י ג ג ו ת :

סעיף מס. 4

פקיד-מדינה, פרט למורה, אינו יכול להיות מועמד לכנסת השנייה או להיות חבר בה, אלא אם נפסקה משך אותו זמן עבודתו בשרות המדינה.

י. לם :

אני מציע לצרף את הסעיפים 3 ו-4.
יש לציון שמבקר המדינה אינו יכול להיבחר, ולכתוב בסעיף זה: "מבקר המדינה אינו יכול להיבחר, אלא אם התפטר לפני שהגיש את מועמדותו".
יש לציון: "שתיפסק עבודתו עד גמר הבחירות; ואם נבחר - עד שחדל להיות חבר הכנסת".

ד. בר-רב-האי :

אני מציע שהמדינה תשלם למועמד את משכורתו, בשם מך הררי אשר עסוק בועדה אחרת, הרוני להציע, להשמיט את המלים: "משך אותו זמן".

ש. מרלין :

אני מציע לכתוב: "פקיד מדינה אינו יכול לכהן בתור חבר כנסת, אלא אם התפטר ממשרתו מתאריך

היבחרו".

י. בן-יהודה :

במקום "אלא אם נפסקה" וכו' אני מציע לקבל את הנוסח המקביל שהיה בחוק הקודם.

א. צולן :

אני מציע נוסחה: "פקיד מדינה, פרט למורה, מועמד לבחירות לכנסת השנייה - נפסקת עבודתו בשרות המדינה

סעיף מס. 5

הכנסת השנייה תהיה של 151 חברים.
אני מציע שעל סעיף 5 נצביע רק לאחר שנחליט
איך אנו קובעים את חלוקת המנדטים.

ד. בר-יהודה :

החצעה נ ת ק ב ל ה

סעיף מס. 6

(א) הבחירות לכנסת השנייה יהיו ביום שיוקבע על-
ידי החלטת הכנסת הראשונה.

(ב) הודעה על יום הבחירות תפורסם ב"רשומות" תוך
10 ימים מיום קבלת ההחלטה.

א. צילן :

אני מציע להשמיט את כל סעיף 6.

ד. בר-רבה :

אני מציע נוסח: "הבחירות לכנסת השנייה יהיו ביום
שיוקבע על ידי החוק יום הבחירות".

ש. מרלין :

אני מציע: "הבחירות לכנסת השנייה יהיו
בהתאם לחוק יום הבחירות".

י. בורג :

בסעיף 6 (א) יש לכתוב: "הבחירות לכנסת יהיו
ביום שיוקבע על ידי חוק הכנסת הראשונה".
(לא לכתוב "הכנסת השנייה").

א. ירון :

אני תומך בהצעת מר צילן.

ה צ ב ע ה

בעד השמטת סעיף מס. 6 - כולו - 8,

נ ג ד - מיעוט.

הוחלט להשמיט את סעיף מס. 6.

סעיף מס. 7

(א) הבחירות לכנסת השנייה יהיו כלליות, ישירות, שוות,
חשאיות ויחסיות.

(ב) ההצבעה תהיה בעד רשימות מועמדים שפורסמו
בהתאם לסעיף 28.

(ג) כל בוחר רשאי להצביע רק בקלפי אשר רשימת הבוחרים
הקשורה אליה כוללת את שמו, ורק אם זהה את עצמו
בהתאם לסעיף 33.

א. צילן :

מאחר שסעיף 6 הושמט, יש להוסיף לסעיף 7 (א):
"ויקוימו ביום אחד בשטח כל מדינת ישראל".

ח. רובין :

להוסיף לסעיף 7 (א) : "סעיף זה יתוקן רק על ידי
רוב של שני שלישים בכנסת".

ה צ ב ע ה

הצעת מר צילן נתקבלה ללא התנגדות.

בעד הצעה ח. רובין - 11,

נ ג ד - 7.

החצעה נתקבלה.

ה ס ת י ר ג ו ת : לחבר הועדה י. לם.

ב. בר-יהודה :

בסעיף 7(ג) צריך להוסיף: "חוץ מתיילים".

א. ירון :

אני מציע שלא להוסיף במקום זה באופן מיוחד את דין התיילים. לדין התיילים יש מקום מיוחד בסעיף הנוגע להצבעת חייילים ואפשר להזכיר זאת שם.

ההצעה נתקבלה פה אחד.

סעיף מס. 8

יום הבחירות יהיה שבתון; אותו יום לא תהיה תעמולת בחירות על ידי אסיפות, תהלוכות, רמקולים או שידורים ברדיו.

ע. אסף :

אחרי המלים: "יום הבחירות יהיה שבתון", אני מציע להוסיף: כל שרותי התחבורה הצבוריים יפעלו ביום זה כסדרם".

ב. א'זשטט :

מציע להשמיט את המלה "רמקולים"

מ. בן-עמי :

מציע שאיסור התעמולה יתחיל משעה 7 בערב, יום לפני כן.

א. ירון :

בקשר להצעת מר אסף, ברצוני להזכיר כי לבחירות לאסיפה המכוננת הוצעו תקנות מיוחדות בנוגע לקיום השבתון. אני מציע ששר הפנים תקיין תקנות בקשר לקיום השבתון.

ע. אסף :

אני מציע ניסוח שונה קצת להצעתי הנ"ל: יום הבחירות יהיה שבתון; פרט לשרותים חיוניים, כולל שרותי תחבורה, שיפעלו ביום זה כסדרם, וכו'.

ה צ ב ע ה

הצעת ע. אסף נתקבלה ללא התנגדות

בעד הצעת מ. בן-עמי - 7
נגד - 10

ההצעה לא נתקבלה.

ח ס ת י י ג ו ת : למ. בן-עמי.

סעיף מס. 9

- (א) לצורך הכנת הבחירות וההצבעה תקבע ועדת הבחירות המרכזית אזורי בחירות ואזורי קלפי; אזור קלפי לא יכלול יותר מנקודה-ישוב אחת.
- (ב) לגבי תוצאות הבחירות ייחשב שטח ישראל כולו לאזור אחד.

א. צילן :

אני מציע: "לצורך הכנת הבחירות וההצבעה, יחולק שטח מדינת ישראל לאזורי בחירות. כל אזור בחירות יחולק לאזורי קלפי, וכו'".

ה צ ב ע ה

בעד הצעת מר צילן - מיעוט,
נגד - רוב

ההצעה לא נתקבלה.

9. קליבנוב : לסעיף 9 (ב) אני מציע לחוסיף: "לצרכי הישוב תוצאות הבחירות לפי סעיף 28, יהווה ששת מדינת ישראל כולו אזור אחד".

סעיף מס. 10

- (א) לביצוע הבחירות תוקם ועדת בחירות מרכזית.
- (ב) בכל אזור בחירות תוקם ועדת בחירות אזורית, ובכל אזור קלפי - ועדת קלפי; ועדות אלה יפעלו לפי הוראות ועדת הבחירות המרכזית.

סעיף מס. 10 נתקבל

סעיף מס. 11

- (א) ועדת הבחירות המרכזית תיבחר על ידי הכנסת הראשונה.
- (ב) מספר חברי הועדה יהיה 33, מתם 3 בדעה מיעצת בלבד; הרכבה הסייעתי של הועדה יהיה כשל הכנסת הראשונה.
- (ג) לכל חבר הועדה יהיה ממלא מקום קבוע שאף הוא ייבחר על ידי הכנסת הראשונה.
- (ד) שר, שגן-שר וכן פקיד-מדינה, פרט למורה, אינו יכול להיות חבר, ואף לא ממלא מקום של חבר, בוועדת הבחירות המרכזית.

ד. בר-רב-האי : אני מציע לכתוב: "ייבחר על ידי ועדת הכנסת של הכנסת הראשונה".

ה צ ב ע ה

בעד הצעת בר-רב-האי - מיעוט,
נ ג ד - רוב.

ההצעה לא נתקבלה.

ד. בר-רב-האי : בקשר לסעיף 11(ב), ההרכב יהיה לפי התוספת לחוק זה והמפתח שהוסכם בינינו יכנס כתוספת לחוק.

י. בר-יהודה : צריך לומר: הרכבה הסייעתי של הועדה יהיה כשל הכנסת הראשונה. ולחוסף: ההרכב המדויק - לפי התוספת.

ח. רובין : חושבני כי זה לא יכול להיות במסגרת של תוספת, כי התוספת אינה יכולה להשתנות על ידי כל חוק, אלא על ידי החלטת הכנסת שתפורסם ב"רשומות".

י. קליבנוב : אני מציע: ההרכב הסייעתי של הועדה יהיה על בסיס הרכבה הסייעתי של הכנסת הראשונה, לפי התוספת.

חיו"ר נ. ניר : ההצעה היא: הרכבה הסייעתי של הועדה יהיה כשל הכנסת הראשונה, בהתאם לפירוט הנמצא בתוספת

לתוספת יהיו כתובים המספרים שהותעתי אתמול לחוק זה.

בכנסת.
עלינו להצביע אם לכתוב "בהתאם לפירוט שבתוספת".

ה צ ב ע ה

בעד כתיבה "לפי הפירוט שבחוספת לחוק זה" - רוב,
נ ג ד - מיעוט.

הוחלט לצרין את הנ"ל.

לסעיף 11(ג), אני מציע להוסיף: "על ידי
ועדת הבחירות המרכזית".

י. בדר :

אני מציע: "על ידי ועדת הכנסת".

י. בורג :

אני מציע שחברי הועדה ייבחרו על ידי הסגת,
אבל שסגנייהם יאושרו על ידי ועדת הבחירות
המרכזית.

ת. טובי :

אני מציע שייבחרו 33 ממלאי מקום, לפי ההרכב
הסיעתי. ממלאי המקום הללו ייבחרו על ידי
ועדת הכנסת.

י. לם :

אני מסיר את הצעתי.

י. בורג :

אני מכניס את הצעת י. בורג.

י. בר-יהודה :

עלינו להצביע שלוש הצעות: (1) על ידי הכנסת
הראשונה; (2) על ידי ועדת הכנסת; (3) על ידי
ועדת הבחירות המרכזית. (את הצעת י. לם - נצביע לחוד).

היו"ר נ. ניר :

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה: "על ידי הכנסת הראשונה" - אף אחד

בעד ההצעה: "על ידי ועדת הכנסת" - 9,

בעד ההצעה: "על ידי ועדת הבחירות המרכזית" - 9.

אני מצביע שנית:

היו"ר נ. ניר :

ה צ ב ע ה

בעד "ועדת הכנסת" - 9,

בעד "ועדת הבחירות-

המרכזית" - 9.

אני מצביע בפעם השלישית:

היו"ר נ. ניר :

ה צ ב ע ה

בעד "ועדת הכנסת" - 9,

בעד "ועדת הבחירות המרכזית" - 10.

הוחלט שממלאי המקום ייבחרו
על ידי ועדת הבחירות המרכזית.

ה ס ת י ג ו ת : לח. רובין.

אני מצביע את הצעת י. לם: שהמלא מקום אינו של
חבר מסוים, אלא שלכל סיעה יש מספר מסוים של
ממלאי מקום.

היו"ר נ. ניר :

ת צ ב ע ה

בעד הצעת י. לם - רוב
נ ג ד - מיעוט.

ההצעה נתקבלה.

י. בדר : בסעיף 11(ד), אבקש לחוסף את המלה "חייל".
א. לנקין : אני מציע לחוסף בסעיף 11(ד): "גם חייל בשרות קבע, או בשרות חובה".

ת צ ב ע ה

ההצעה נתקבלה ללא כל תנגרות.

סעיף מס. 12:

(א) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית יהיה אחד משופטי בית המשפט העליון שייבחר לכך על ידי שופטים אלה, והוא נוסף על חברי הועדה לפי סעיף 11.

(ב) המשה מחברי הועדה, מחמש הסיעות הגדולות שבפנסת הראשונה, מכל סיעה חבר אחד, ייבחרו על ידי הועדה לסגני יושב ראש הועדה.

היו"ר נ. ניר : גם בסעיף זה יש לכתוב את הפירוט - איזה סיעות הן הסיעות הגדולות שבכנסת הראשונה.

י. לם : אני מציע שבמקום הסגנים יהיה סגן אחד והוא יהיה שופט. במקרה שהצעתי זו תידחה, חריני מציע למנות 5 סגנים, למנות 6 סגנים.

ב. איזנשטט : אני מציע למנות רק 3 סגנים.

ת. טובי : אני מציע למנות 8 סגנים.

מ. בן-עמי : אני מציע למנות 4 סגנים בלבד.

ת צ ב ע ה

בעד ההצעה למנות סגן אחד בלבד בתנאי שהוא יהיה שופט - מיעוט,
נ ג ד - רוב.

ההצעה לא נתקבלה.

ח ס ת י ג ו ת : לי. לם.

בעד ההצעה למנות 8 סגנים - 1,

נ ג ד - רוב,

ההצעה לא נתקבלה.

ח ס ת י ג ו ת : לת. טובי.

בעד ההצעה למנות 3 סגנים - 2,

נ ג ד - רוב,

ההצעה לא נתקבלה.

בעד ההצעה למנות 6 סגנים - 6,

נ ג ד - 13.

לר.

י. בדר :

אני מסיר את הצעתי בדבר מינוי 4 סגנים.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה למנות 5 סגנים - 16,
נ ג ד - מיעוט.

ההצעה נתקבלה.

סעיף מס. 13 :

- (א) ועדות הבחירות האזוריות יתמנו על ידי ועדת הבחירות המרכזית
- (ב) מספר חבריה של כל ועדת בחירות אזורית לא יעלה על 30; הרכבה הסייעתי יהיה כשל ועדת הבחירות המרכזית.
- (ג) לכל חבר של ועדת בחירות אזורית יהיה ממלא מקום קבוע שאף הוא יתמנה על ידי ועדת הבחירות המרכזית.
- (ד) כל ועדת בחירות אזורית תבחר מבין חבריה יושב-ראש וסגן יושב-ראש.

זיו"ר נ. ניר :

לגבי סעיף 13(ג), הרינו מציע לקבל אותו תיקון שנתקבל כבר לפני כן.

ההצעה נתקבלה.

בסעיף 13(ד), אני מציע לציון "2 סגנים".
אני מציע לציון: "3 סגנים".

א. פרמינגר :

י. בדר :

אני מציע שמספר חברי ועדת הבחירות האזורית לא יעלה על 33 חבר, כולל דעה מיעוט.

א. ידין :

לסעיף 13(ב): "מספר חבריה של כל ועדת בחירות אזורית והרכבה הסייעתי יהיו כשל ועדת הבחירות המרכזית.

י. בורג :

ה צ ב ע ה

בעד הצעת א. ידין - מיעוט,
נ ג ד - רוב,

ההצעה לא נתקבלה.

בעד הצעת י. בורג - 5,
נ ג ד - 8.

ההצעה לא נתקבלה.

ח ס ת י ג ו ת : לי. בורג.

י. צילן :

לסעיף 13(ד), אני מציע: "ועדת הבחירות המרכזית תמנה את היושב-ראש ואת סגניו מבין חבריה".

ההצעה נתקבלה ללא כל התנגדות.

אני מסיר את הצעתי לסעיף 13(ד), בדבר מינוי 3 סגנים.

י. בדר :

אני מציע, בסעיף 13(ד), לציון: "3 סגנים".

י. טובי :

ה צ ב ע ה

- בעד ההצעה למנות 3 סגנים - 4,
- " " " " 2 " - 11,

הוחלט לציון בסעיף 13(ד):
"שני סגנים".

סעיף מט. 14 :

- (א) ועדות קלפי יתמנו על ידי ועדות הבחירות האזוריות באשטורח של ועדת הבחירות המרכזית.
- (ב) מספר חבריה והרכבה הסייעתי של כל ועדת קלפי ייקבעו על ידי ועדת הבחירות האזורית באישורה של ועדת הבחירות המרכזית, ובלבד שבכל ועדת קלפי יהיו מיוצגות לא פחות משלוש סיעות מבין סיעות הכנסת הראשונה.
- (ג) לכל חבר של ועדת קלפי יהיה מקום קבוע שאף הוא יתמנה על ידי ועדת הבחירות האזורית באישורה של ועדת הבחירות המרכזית.
- (ד) כל ועדת קלפי תבחר מבין חבריה יושב ראש וסגן יושב ראש.

היו"ר נ. ניר :

לסעיף זה ישנה הצעה של ב"כ משרד הבטחון:

"ועדות קלפי מיוחדות לצבא יתמנו על ידי ועדת הבחירות המרכזית בהסכמת ראש המטה הכללי או בא-כוחו, וחבריה יהיו כולם חיילים. מספר חברי הועדה לא יעלה על תשישה ולא יהיה קטן משלושה. החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר ישמש כיו"ר ועדת הקלפי המיוחדת לצבא."
"א. יתמנה יושב ראש קלפי גילה רח אצמא הנה אשר ביקרתי אצלם אצלם"

י. בר-יחודה :

אני מציע דיון בשאלה זו.

א. פרמינגר :

אני מציע שקודם כל תוצבע הצעה מרחיקה לכת: היש לועדה רצון לדון בהצעה זו, או שהיא עוברת לסדר-היום.

ההצעה לא נתקבלה.

י. ברך :

אני מציע להסיר את ההצעה מעל סדר היום.

היו"ר נ. ניר :

אני מצביע כדי לדעת אם ברצון חברי הועדה לקיים דיון בקשר להצעה זו.

ה צ ב ע ה

- בעד דיון - רוב,
- נ ג ד - מיעוט.

הוחלט שיחיה
דיון.

י. קליבנוב :

החלטנו שיש פרק מיוחד בענין הבחירות של חיילים. מדוע עלינו לדון על כך עתה ולא באותו הפרק?

א.ת. שאג :

אני מציע לקיים כאן דיון כללי במשך שעה אחת ואחרי כן להעביר את השאלה לוועדת משנה אשר תחווה דעתה בפנינו מחר בבוקר.

א. פרמינגר :

נלך לפי הסדר הנהוג על ידי היו"ר; נתווכח בקיצור על כל סעיף, נצביע ונעבור לסעיף שאחריו.

ש. מרלין :

נתחיל בדיון. אם הדיון יארך זמן רב מדי - נפסיק.

ה צ ב ע ה

בעד דיון כללי - מיעוט,

נ ג ד - רוב,

הצעה לא נתקבלה.

בעד מסירת הענין לוועדת משנה - מיעוט,

נ ג ד - רוב,

הצעה לא נתקבלה.

הוחלט להגביל את הדיון - כל נואם ידבר רק 3 דקות.

היו"ר נ. ניר : אני מציע להגביל גם את מספר הנואמים -
נואם אחד לכל סיעה.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת היו"ר - 6,

נ ג ד - רוב,

הצעה לא נתקבלה.

ת. טובי : אני מציע לשמוע קודם כל את נימוקי משרד הבטחון.

אלוף משנה י. מויאל : אם הצעתנו לא תתקבל, יבנסו אזרחים לקלפיות
שיהיו במחנות הצבא והם ישלטו על חלק מהמחנה
בימי הבחירות. בבחירות הקודמות הסכימה הכנסת שחברי ועדות הקלפיה בצבא
יהיו אנשי צבא ואין כל סיבה שבבחירות האלה יהול שינוי.

אם בקשתנו שיו"ר הועדה יהי בעל הדרגה הגבוהה
ביותר בין חברי הועדה, גם היא רק משעמים צבאיים. אין באפשרותנו להסכים,
שבצבא, אדם נמוך בדרגה יפקד על גבוהים ממנו.

אנו מבקשים לקבוע בהסכמת ראש המטה הכללי.
אני יכול להצביע על הפרוצדורה המתנהלת בצבא בענינים אלה: המטה קובע
אדם שיהיה ממונה על הבטחה ויעילות הבחירות בצבא כולו. אם ועדות הקלפיה
האלה תתמנינה על ידי ועדת הבחירות המרכזית בלי הסכמת ראש המטה הכללי,
על ידי כך יוכנס לגוף הצבאי גוף זר.

אני מבקשים לאפשר לנו לבנות את הצבא בצורה שהוא
בנוי כיום, בה נכנעים החיילים לרשות אחת שהיא ראש המטה הכללי.

י. בר-יהודה : צריך לקבוע באופן הברור ביותר שהרמטכ"ל איננו
הרשות העליונה בעניני בחירות. בעניני הבחירות
החיילים הם אזרחי הפדינה וצריך להבטיח להם הרגשה זו.

אני מסכים שיחיה כתוב: "בהתייעצות עם הרמטכ"ל וכו'".

אלוף משנה י. מויאל : אנו מסכימים להצעת בר-יהודה: "לכתוב" בהתייעצות"

י. בר-יהודה : יו"ר הועדה יהיה החייל שיתמנה לכך - יוכל להיות
גם סמל, אך רק אם ייבחר לכך ולא בתוסף דרגתו בלבד.
זכותו של כל חייל, ברגע שהוא מצביע, להרגיש עצמו לא תחת סמכות ורשות עליונה
אלא כאזרח חפשי הפועל ברשות עצמו.

מ. בן-עמי : אני חולק על הפיסקא: "וחבריה יהיו כולם חיילים".
אם בוועדת קלפיה יהיה אזרח, הוא חרי איננו מרגל
ולא יגלה את סודות הצבא.

אני שולל את האפשרות שיו"ר יהיה בעל הדרגה
הגבוהה ביותר, כי תהיה לו השפעה על חברי ועדת הקלפיה ועל ידי כך תסולפנה
הבחירות.

ח. רובין : אני מציע שהנוסח בקשר להתייעצות יהיה: "ועדת
הבחירות תמנה, לאחר התייעצות עם הרמטכ"ל או בא-
כוחו, ... וכו'".

איננו רואים את הבחירות כאקט הנמצא במסגרת הפעולות הצבאיות הרגילות. כל חייל היושב בוועדת הבחירות אינו יושב שם באשר הוא חייל, אלא באשר הוא אזרח המדינה ולאזרחים אין דרגות.
התנאי שחברי ועדת הקלפי יהיו חיילים - דבר שהוסכם על כך - בא רק כדי למנוע כניסת אזרחים למתקנים צבאיים.

י. בדר : איני רואה כל צורך בהכנסת הסעיף המוצע על ידי ב"כ משרד הבטחון.

בנוגע להתייעצות עם הרמטכ"ל, הרי החלטנו שבכל העניינים הנוגעים לצבא ישתתף בוועדת הבחירות המרכזית ב"כ שר-הבטחון; אפשר, אם כן, להוסיף גם את ב"כ הרמטכ"ל.

את המועמדים לוועדת הקלפי מציעות, בדרך כלל, המפלגות. אם יוחלט שבעל הדרגה הגבוהה ביותר יהיה יו"ר הוועדה, הרי ברור שכל מפלגה תשתדל להציע ב"כ שלה בדרגת סמלים, כי על ידי כך יהיו לה סיכויים נוספים שהמועמד שלה יהיה יו"ר הוועדה. אי אפשר להכניס דין כזה לחוק. בחירת היו"ר נוגעת לעבודתה המעשית של הוועדה ואין לקבוע מראש מי יהיה היו"ר.

היו"ר נ. ניר : ברצוני להפנות את תשומת לבכם לסעיף 66(ג) של חוק הבחירות לכנסת השנייה:

"בדיונים של ועדת הבחירות המרכזית הנוגעים לבחירות בין חיילים או לבחירות בשטחים הנזכרים בסעיף 50(א) ישתתף שר-הבטחון או מי שיתמנה לכך על ידו".

ת. טובי : אני רואה בהצעת משרד הבטחון התערבות בחופש הבחירות בין החיילים; אני רואה בזה השלת משרד צבאי על דבר חשוב ביותר למדינתנו - על הבחירות למוסד העליון. אף בהתייעצות אני רואה התערבות בלתי רצויה.

גם הדרישה שהחייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר יהיה יו"ר הוועדה מנוגדת לעקרון שרצינו לשמור עליו, שהחלטה ועדת הקלפי תתקבלנה ברוב דעות.
אני מציע שלא לקבל את הצעות משרד הבטחון.

י. בורג : במקום "חבריה יהיו כולם חיילים", אני מציע: "חבריה יהיו ברובם חיילים".

מהצעת משרד הבטחון יש להשמיט את הפיסקא האחרונה, אלא החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר.

א. פרמינגר : אסכים שחברי הקלפיות בצבא יהיו חיילים, אם ייעשו סידורים שיוכלו להעביר חיילים מיחידה ליחידה.

הצעתו בשעתו שכל חברי הקלפיות הצבאיות ישובו בעת מילוי תפקידם זה בחולצות ללא סימון דרגות וכך יהיה ברור שאין הם יושבים שם לרגל מילוי תפקיד צבאי, אלא אזרחי. ואם כן, אין לציין מהאש מי תהיה הצבא היו"ר.

אלוף משנה י. מויאל : ברצוני להצביע, שכל מטרת בואנו לכאן היא כתוצאה מהעובדה שתנאי חייהם של החיילים שונים מתנאי חייהם של האזרחים, שתי מטרות היו לנו בבואנו: (1) להבטיח שכל החיילים שירצו לבחור יוכלו לבחור; (2) שכל אלה שירצו לבחור יבחרו בתנאים גמורים.

אנו מבקשים מכם כמה שאפשר להפחית את הפגיעה האזרחים בתוך הצבא בימי הבחירות. על כן הצענו שכל חברי ועדות הקלפי בצבא יהיו חיילים ולא ייתאם לנו כל כוונה להשפיע. יו"ר ועדת הקלפי אינו משפיע על הדרך הקטן בו בוחר כל חייל את פתק ההצבעה ועל כן אין כל חשש שאם הוא יהיה בעל דרגה יוכל להשפיע על הבוחרים.

אלוף משנה י. שוקן : איננו יכולים להסכים לזה שבעל דרגה נמוכה יהיה ממונה על בעל דרגה גבוהה, מאחר שכל חייל ממושמע לא יהיה מוכן להיות כפוף לנמוך ממנו בדרגה. לא יתכן שיהיו מוכנים לשבת בוועדות הקלפי רק חיילים שיהיו מוכנים לוותר על עקרון זה.

היו"ר נ. ניר : אין לנו כל התנגדות שתהיה התייעצות. השאלה היא אם חברי הוועדה חושבים שצריך לציין זאת פעם נוספת מלבד בסעיף 66(ג).

ה צ ב ע ה

בעד ציון נוסף בענין ההתייעצות - 8,
בגד - 7.

הוחלט לציון פעמיים את
חובת ההתייעצות.

בעד הצעת י. בורג שרוב חברי הועדה יהיו חיילים - מיעוט,
בעד ההצעה שכל חברי הועדה יהיו חיילים - רוב.

הוחלט שכל חברי ועדות הקלפי
בצבא יהיו חיילים.

היו"ר נ. ניר : אני מציע שעל מספר חברי הועדה לא נדון ולא
נקבל החלטה.

ההצעה נתקבלה.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה שיו"ר הועדה יהיה החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר - 6,
נגד - 12

ההצעה לא נתקבלה.

ה ס ת י ר י ג ו ת : לי. לם.

ללא כל התנגדות נתקבלה ההצעה שבועדת קלפי של חיילים לא
ישב חבר בדרגה גבוהה יותר מסמל.

הישיבה ננעלה בשעה 14.00.